

Μια από τις πενήντα κόρες του Δαναού, τις Δαναΐδες, ήταν η Αμμώνη, «η Αψογη». Μετά την ερωτική εμπειρία της με τον Ποσειδώνα, βρέθηκε στην Εύβοια, παρασυρμένη από τα κύματα. Εκεί, όταν ήρθε ο καιρός της, γέννησε τον Ναύπλιο. Όταν ο Ναύπλιος μεγάλωσε, έγινε ξακουστός θαλασσοπόρος.

Κάποτε, οι άνεμοι τον οδήγησαν σε μια βραχώδη παραλία κοντά στην Τίρυνθα. Ο Ναύπλιος έκτισε στον τόπο αυτό την πόλη Ναυπλία, την οποία οχύρωσε με κυκλώπεια τείχη. Ίδρυσε ναό στον πατέρα του, Ποσειδώνα, και δημιούργησε την αμφικτιονία της Καλαυβρίας.

Δισέγγονός του ήταν ο Ναύολος που απέκτησε γιο τον Κλυτόνιο κι αυτός τον Ναύπλιο τον νεότερο, σύμφωνα με όσα παραδίδει ο Απολλώνιος ο Ρόδιος. Κατά τον Απολλόδωρο, πρώτος και δεύτερος Ναύπλιος ήταν το ίδιο πρόσωπο: Απλά, έζησε πάμπολλα χρόνια και μετείχε στην Αργοναυτική εκστρατεία, όντας για λίγο και κυβερνήτης στην Αργώ.

Κάποια στιγμή, ο Ναύπλιος βρέθηκε στα μέρη της Κνωσού. Ο εκεί βασιλιάς, Κατρέας, του εμπιστεύτηκε τις κόρες του Κλυμένη και Αερόπη να πάει να τις πνίξει ή να τις πουλήσει σκλάβες κάπου μακριά. Ο Ναύπλιος προτίμησε να παντρευτεί την Κλυμένη και να δώσει την Αερόπη γυναίκα του Πλεισθένη, γιου του Ατρέα. Η Κλυμένη γέννησε του Ναύπλιου τον Παλαμήδη, ενώ σύμφωνα με αυτή την εκδοχή, ο Πλεισθένης απέκτησε από την Αερόπη τον Αγαμέμνονα και τον Μενέλαο. Συνήθιζε ο Ναύπλιος να γλιτώνει τις καταδικασμένες όπως και οι βασιλιάδες συνήθιζαν να του δίνουν τις κόρες τους να τις πνίξει. Ο Αλεός ήταν ένας από αυτούς. Έδωσε την κόρη του στον Ναύπλιο, να την εκτελέσει, όταν γέννησε τον Τήλεφο, κι άφησε έκθετο το μωρό στα βουνά. Ο Ναύπλιος την έδωσε σύζυγο στον Τεύθραντα. Επέζησε κι ο Τήλεφος, όπως ήδη αναφέρθηκε, κι έγινε διάδοχος του Τεύθραντα.

Ο Παλαμήδης μεγάλωσε κι έγινε γενναίο αλλά και σοφό παλικάρι. Όταν ο Τύνδαρος έστειλε κήρυκες να διαλαλήσει ότι παντρεύει την κόρη του, ωραία Ελένη, ο Παλαμήδης δεν ήταν ανάμεσα σ' αυτούς που ενδιαφέρθηκαν και άρα δεν είχε δεθεί με τον όρκο των μνηστήρων ότι θα βοηθούσαν τον όποιο διάλεγε η Ελένη, αν ποτέ χρειαζόταν. Ήταν όμως πρωτοξάδελφος του Μενέλαου. Όταν ο Πάρης έκλεψε την ωραία Ελένη, έσπευσε να τον βοηθήσει. Παλαμήδης και Μενέλαος (κι ο Νέστορας της Πύλου) πήγαν στην Ιθάκη να ζητήσουν από τον Οδυσσέα να συνδράμει στον πόλεμο κατά της Τροίας. Τον βρήκαν να φορά ανάποδα τον σκούφο του και να οργώνει ένα χωράφι έχοντας ζεμένα στο αλέτρι ένα

βόδι κι ένα άλογο και σπέρνοντας αλάτι αντί για σπόρο. Ο Παλαμήδης άρπαξε από την αγκαλιά της Πηνελόπης τον Τηλέμαχο και τον έστησε μπροστά στο αλέτρι. Αναγκαστικά, ο Οδυσσέας σταμάτησε τα ζωντανά του. Μίσησε θανάσιμα τον Παλαμήδη αλλά σύρθηκε στην Τροία.

Αργότερα, όταν οι Αχαιοί μαζεύτηκαν στην Αυλίδα μάταια περιμένοντας να φυσήξει για να σαλπάρουν για την Τροία, ο στρατός στασίαζε κάθε λίγο και λιγάκι, επειδή το συσσίτιο και ήταν λίγο και μοιραζόταν άνισα. Ο Παλαμήδης τους έμαθε το αλφάβητο, τα ζύγια και τις ώρες ώστε το συσσίτιο να μοιράζεται σωστά και σε συγκεκριμένες στιγμές.

Φτάνοντας στην Τροία, οι Αχαιοί γνώριζαν από ένα μάντη ότι θα χρειαζόνταν δέκα χρόνια ώσπου να την πάρουν. Για να κυλά ο χρόνος χωρίς η αναγκαστικά απραξία στα διαστήματα ανάμεσα στις μάχες να πλήττει το στρατόπεδο, ο Παλαμήδης έμαθε τους στρατιώτες να παίζουν ζάρια που ήταν δική του εφεύρεση. Και, τον δέκατο χρόνο, όταν οι Αχαιοί έμειναν από τροφές, ο Παλαμήδης «πετάχτηκε» ως τη Δήλο κι έφερε τις τρεις κόρες του εκεί ιερέα (Οινοτρόποι ονομάζονταν) που καθεμιά τους είχε κι από μια επωφελή δυνατότητα: Ό,τι άγγιζε η πρώτη, γινόταν κρασί. Ό,τι η δεύτερη, δημητριακά. Κι ό,τι η τρίτη, λάδι.

(τελευταία επεξεργασία, 23 Ιουνίου 2021)